

Fylkesmannen i Rogaland

Rapport fra tilsyn med samfunnssikkerhet og beredskap i Sokndal kommune 23. oktober 2013

Kommunens adresse: Sokndal kommune, Gamleveien 20, 4380 Hauge i
Dalane
Tidsrom for tilsynet: 2013
Kontaktperson i kommunen: Dag Sørensen

Sammendrag

Tilsynet ble gjennomført med hjemmel i lov av 26. juni 2010 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) § 29 og forskrift 22. august 2011 om kommunal beredskapsplikt § 10.

Tema for tilsynet var Sokndal kommunes oppfylging av beredskapspliktene etter §§ 14 og 15 i sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt.

Tilsynet avdekket to avvik:

Avvik 1

Kommunen har ikke en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse som oppfyller kravene i lov og forskrift.

Avvik 2

Kommunens overordnede beredskapsplan oppfyller ikke kravene i lov og forskrift.

Stavanger 17. februar 2014

Rapporten er laget av:

Reidar Johnsen
revisjonsleder

Grete Flåten
revisor

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	1
1. Bakgrunn for tilsynet	3
2. Rammer for tilsynet	3
3. Hovedinntrykk	3
4. Resultater fra tilsynet	4
5. Grunnlagsdokument	5
6. Deltakere ved tilsynet	6

1. Bakgrunn for tilsynet

Tilsynet er gjennomført med hjemmel i lov av 26. juni 2010 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) § 29 og forskrift 22. august 2011 om kommunal beredskapsplikt § 10.

Tema for tilsynet var Sokndal kommunes oppfylging av beredskapspliktene etter §§ 14 og 15 i sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt. Vi ville undersøke om kommunen i tråd med kravene i lov og forskrift hadde:

- en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)
- lagt ROS-analysen til grunn for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i kommunen og for utarbeiding av planer etter plan- og bygningsloven
- en overordnet beredskapsplan.

2. Rammer for tilsynet

Tilsynet er gjennomført etter prinsippene for systemrettet tilsyn. Skriftlig revisjonsvarsel ble sendt 22. februar 2013. Fylkesmannen hadde lest relevant dokumentasjon på forhånd. På tilsynsdagen hadde Fylkesmannen åpningsmøte, intervju med sentrale personer i kommunen og sluttmøte.

Denne rapporten handler om eventuelle avvik og merknader som er avdekket under revisjonen. Avvik er manglende etterleving av krav fastsatt i sivilbeskyttelsesloven og/eller i forskrift om kommunal beredskapsplikt. Merknad er funnet som er grunn til å påpeke for å sikre forbedring i oppfølgingen av bestemmelsene i beredskapsplikten.

Vi gjør oppmerksom på at tilsynet ikke gir en fullstendig vurdering av kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap

3. Hovedinntrykk

Sokndal ligger langs kysten og er den sørligste kommunen i Rogaland og ligger i Dalaneregionen. Det bor 3266 innbyggere i kommunen. Naturen er svært variert med skjærgård, fjell, daler og slettelandskap. Den største arbeidsplassen er bergverksbedriften Titania som har omtrent 270 ansatte. Kommunen var det første Cittaslow-medlemmet i Norden. En bevegelse som har som mål å øke livskvalitet og skape identitet. Ellers er kommunen kjent for blant annet trehusbebyggelsen i Sogndalstrand.

Når det gjelder risikoområder i kommunen vil Fylkesmannen trekke fram flom og ras. Kommunesentret Hauge i Dalane er sterkt flomutsatt. En storflom vil kunne blokkere veiene til, fra og gjennom Hauge. Dette vil kunne ha påvirkning på bemanningen og lokaliseringen av kommunens kriseledelse og nødetatens tilgang til de ulike delene av kommunen. Ellers vil vi trekke fram risiko knyttet til kommunens lange kystlinje og virksomhetsbasert risiko.

Som flere små kommuner er det stor dugnadsvilje i Sokndal kommune. Dette vil være til stor hjelp i krisehåndteringen. Selv om folk stiller opp når krisa er der, er det likevel viktig å kartlegge på forhånd hva slags private og offentlige ressurser som vil være tilgjengelige. Dette vil kunne lette krisehåndteringen. Fylkesmannen ser og at flere i kriseledelsen har stor

lokalkunnskap. Mye av denne kunnskapen kunne med fordel vært skrevet ned slik at flere fikk tilgang på denne. Da hadde kommunen vært mindre avhengig av enkeltpersoner og dermed mindre sårbar for fravær.

4. Resultat fra tilsynet

Følgende avvik ble avdekket under tilsynet med Sokndal kommune:

Avvik 1

Kommunen har ikke en helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse som oppfyller kravene i lov og forskrift.

Avvik fra følgende lov- og forskriftskrav:

Sivilbeskyttelsesloven § 14

Forskrift om kommunal beredskapsplikt §§ 2, 3 og 9.

Utfyllende kommentarer:

- Selv om Sokndal har tatt med noen risikovurderinger i beredskapsplanen er dette ikke tilstrekkelig til å oppfylle kravene i lov og forskrift til en selvstendig helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse.
- Kommunen skal kartlegge eksisterende og framtidige risiko i sin analyse. Av framtidig risiko må kommunen vurdere klimaendringer og om endringer i befolkning og infrastruktur vil ha betydning for kommunens risikobilde.
- Kommunen skal vurdere hvordan ulike risikofaktorer kan påvirke hverandre. For eksempel hvordan strømsvikt påvirker sykehjem, hjemmetjenester, vannforsyning og kommunens krisehåndtering.
- En helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse skal også undersøke om det er risiko utenfor Sokndal som kan påvirke kommunen.
- En vurdering av tap av kritisk infrastruktur og samfunnsfunksjoner skal være med. Eksempel på samfunnsfunksjoner som kan være kritiske er matforsyning, tilgang på politi og bemanning av kriseledelsen. Dette henger sammen med en vurdering av hvordan kommunen kan opprettholde sitt tjenestetilbud når kommunen blir utsatt for en krise.
- Kommunen skal også vurdere hva slags situasjoner som kan gi evakuering og behov for befolkningsvarsling. Hvordan varsles det ved strømsvikt? Vil flom knyttet til Sokna medføre evakuering?
- Invitere offentlige og private med i ROS-arbeidet. Det er blant annet naturlig at hjørnesteinsbedriften Titania og andre større virksomheter blir inviterte med i arbeidet med analysen.

Avvik 2

Overordnet beredskapsplan oppfyller ikke kravene i lov og forskrift.

Avvik fra følgende lov- og forskriftskrav:

Sivilbeskyttelsesloven § 15

Forskrift om kommunal beredskapsplikt §§ 4-9.

Utfyllende kommentarer:

- Beredskapsplanen bygger ikke på en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i og med at denne ikke foreligger.
- Planen er foreldet. Selv om det har vært noen oppdateringer er planen ikke hovedrevidert siden 2004.
- Plan for kommunens kriseledelse, det vil si roller og ansvar må være mer tydelige. Blant annet er varslingsrutiner og -ansvar uklare. Det er også uklart hva beredskapsrådets rolle er i forhold til kriseledelsen og begrepene kriseledelse og beredskapsråd blir i planen brukt om hverandre.
- Varslingslista er uoversiktlig og oppdelt. Det mangler også vesentlige varslingsadressater som nabokommuner, helseforetak, Kystverket og Mattilsynet.
- Når det gjelder ressursoversikt mangler kommunens egne ressurser. Det er heller ikke tatt med relevante ressurser fra andre offentlige og private aktører som HV-08, sivilforsvaret, frivillige organisasjoner og virksomheter som Titania. Ressurslisten skal knyttes til behov som er kartlagt i risiko- og sårbarhetsanalysen.
- Plan for krisekommunikasjon er mangelfull og må oppdateres. Blant annet må kommunen ha et system for befolkningsvarsling når vanlige kanaler ikke kan brukes.
- Evakueringsplan mangler. Hvor har kommunen tenkt at folk skal evakueres til og i hvilke situasjoner vil dette kunne skje? Dette skal være kartlagt i den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen.
- Fylkesmannen kan ikke se at beredskapsplanen er samordnet med andre beredskapsplaner i kommunen (helse- og sosialberedskapsplan, smittevernplan, beredskapsplaner for vannforsyningen og så videre)

Fylkesmannen ikke hatt tilsyn med § 3 i forskriften om helhetlig og systematisk samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid. Vi har heller ikke hatt tilsyn med øvelser og opplæring og evaluering etter øvelser og uønskede hendelser.

5. Grunnlagsdokument

Oversikt over dokumenter som Fylkesmannen har brukt som grunnlag for tilsynet:

- E-post med vedlegg om prosess for helhetlig ROS-analyse fra Magne Eikanger (9. oktober 2013)
- Informasjon helhetlig ROS-analyse i Sokndal Info, nr. 8, oktober 2013
- Beredskapsplan for ulykker og krisesituasjoner i fredstid for Sokndal kommune (sist hovedrevisjon 15. desember 2004, men deler av planen er revidert 2005, 2011 og 2012)
- Organisasjonskart (oppdatert 8. mars 2013)
- Helsemessig og sosial beredskapsplan for Sokndal kommune 2003-2007
- Smittevernplan (mai 2009)
- Beredskapsplan Åna Sira vannverk (november 2003)
- Åna Sira vannverk – Internkontrollsystemet (september 2003, men deler er revidert i ettertid)
- Sokndal kommune - rapport etter flomsituasjon 6. og 7. oktober 2010

- Beredskap - flom. Statusrapport 17. januar 2011 – ingen vesentlige hendelser i Sokndal
- Kommuneplan for Sokndal kommune 2011-2022. vedtatt av kommunestyret 29. oktober 2012
- Kommunal planstrategi for Sokndal kommune 2012-2015, vedtatt av kommunestyret 10. desember 2012
- Høringsuttale til kommuneplan for Sokndal 2011-2022 (Fylkesmannen, 5. juli 2012)
- Fråsegn til nye forslag til byggeområde i kommuneplan for Sokndal 2011-2022 (Fylkesmannen, 7. juni 2013)
- Fråsegn til varsel om endring av bustadsfelt på 47/7 m. fl. Årstadøyna i Sokndal (Fylkesmannen, 11. juni 2013)
- Overordnet analyse 2012-2015 Sokndal kommune mai 2012 (Rogaland revisjon)

6. Deltakere ved tilsynet

I tabellen under er det en oversikt over deltakerne på åpningsmøtet, intervjuene og sluttmøtet:

Navn	Funksjon /stilling	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Trond Arne Pedersen	ordfører	X	X	X
Dag Sørensen	rådmann	X	X	X
Nils Jacobsen	næringsjef/beredskapskontakt/ informasjonsansvarlig	X	X	X
Dagfinn Mydland	driftsleder teknisk avdeling / varabrannsjef	X	X	X
Svein Erik Tønnesen	prosjektleder kommuneplan	X	X	
Leif Tore Slettebøe	personalsjef/ass. rådmann	X		X
Gerd Rosland	konsulent	X		
May Visdal-Johnsen	arkivleder	X		
Magne Eikanger	innleid konsulent ROS-analyse	X		X

Fra Fylkesmannen i Rogaland deltok:

- Reidar Johnsen, revisjonsleder/fylkesberedskapssjef
- Grete Flåten, revisor/seniorrådgiver
- Tonje Fjermestad Aase, observatør